

Naročnina mesečno 30 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružn.: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Izključno zastopstvo za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima l'Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Unica rappresentante per le inserzioni dal Regno d'Italia e dall'estero è l'Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese Din 30; Estero, mese Din 50; Edizione domenica, anno Din 96; Estero Din 120. C. C. P.: Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiali: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

SCLOVENECC

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Il nemico battuto in varii punti

Bollettino No. 349

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:
Nell'Africa settentrionale sul fronte di Tobruch abbiamo stroncato piccole azioni dell'avversario catturando prigionieri.
Nostre formazioni aeree hanno bombardato Marsa Matruh e Tobruch provocando vasti incendi.

Il nemico ha effettuato una incursione su Benghasi.
Nell'Africa orientale nel settore di Gondar un nostro deciso contrattacco ha sloggiato ieri il nemico da posizioni su cui era riuscito a porre piede nei giorni 16 a 18.
Le perdite inflitte all'avversario sono notevoli; anche le nostre sono sensibili.

Sovražnik tepen na raznih točkah

Italijansko vojno poročilo št. 349

Rim, 20. maja. Rj. Uradno poročilo št. 349 glavnega stana italijanskih vojnih sil pravi:
Severna Afrika: Na bojišču pri Tobruchu smo zlomili majhne sovražne napade in smo zajeli ujetnike.

Naši letalski oddelki so bombardirali Marsa Matruh in Tobruk in povzročili velike požare.

Sovražnik je izvedel polet nad Benghazi. Vzhodna Afrika: Naš odločen protinapad je včeraj vrgel sovražnika s postojank, katere se mu je posrečilo zavzeti dne 16. in 18. maja.

Sovražniku prizadejane izgube so pomembne, pa tudi naše so občutne.

Princ Piemontski obiskal ranjence

Rim, 20. maja. Rj. Piemontski princ je s svojim pribožnikom obiskal vojne ranjence v vseučiliški ortopedski kliniki v Rimu.

Priznanje junakom z Ambe Alagija

Zadnje poročilo Vojvode Aoste Duceju

Rim, 20. maja. Zadnje poročilo, ki ga je vojvoda Aosta poslal Duceju z Amba Alage, se glasi: »Duce! Ker je postalo nemogoče sprejemati in negovati številne ranjence ter se stanje neprestano tako zelo slabša, da bi bilo nadaljnje upiranje samo nekaj časa mogoče z najhujšimi žrtvami, sem bil prisiljen prositi sovražnika za časno vdajo. Moja ponudba je bila sprejeta. V tej žalostni uri mi je v tolažbo prepričanje, da sem storil, kar je bilo človeško storiti mogoče. Puščam poveljstvo zahvaljujoč se Vam, Duce, ker ste mi v tem letu redno boja vedno bili ob strani s svojim soglasjem in zaupanjem. Vojna še ni končana: V to deželo, ki je bila še enkrat orošena z italijansko krvjo, se bomo čimprej vrnili!

Amedej Savojski.

Ducejev odgovor

Duce je tako odgovoril: »Da — Visokost — Vi in Vaši vojaki ste se junaško borili ter se upirali do skrajnih človeških možnosti. Italijanski narod Vas je spremljal, Vas občuduje ter deli z Vami Vašo gotovost za jutri. Mussolini.«

Razvoj junaških bojev

Rim, 20. maja. K. Včerajšnje uradno poročilo glavnega stana italijanskih Oboroženih Sil je podalo epilog k bitki za Amba Alagi. Kot posledica stalnega pritiska sovražnika, ki je imel premoč v četah in v vojnih sredstvih, se je en oddelk naših imperialnih čet, potem ko je moral zapustiti Eritrejo, umaknil na postojanko Amba Alagija, da bi nadaljeval z načrtnim odporom, da bi tako privlekal nase čim večje sovražnikove sile. Sredi aprila so se bile na tem odseku ostre bitke in naši oddelki so se borili korak za korakom proti neprestanim srditim naskokom sovražnika, ki je napadal od vseh strani.

V prvih dneh maja so morale naše čete izprazniti postojanke prelazov Palaga in Tagora, obramba pa se je omejevala le na osrednje postojanke, proti katerim je naskakoval vrgel vsa svoja sredstva. Gost obroč topništva vseh kalibrov je dan za dnem in noč za nočju bruhal na branilce ves svoj ogenj, medtem ko je letalstvo neprenehoma delovalo, pehotni in motorizirani sovražniškovi oddelki pa so pritiskali vedno bolj v sredo. Navzlic tej strahoviti akciji in tem hudim napadom je junaški odpor naših čet zadrževal sovražnika.

Končno je naša vojska v zadnjih dneh, ko ni bilo več mogoče spraviti v zavetje ranjencev, ko je primanjkovalo vode in ko ni bilo več mogoče zagotoviti redne oskrbe, prišla v položaj, da je morala misliti na vdajo, ako se je hotela izogniti nekoristnim zadnjim žrtvam z nadaljevanjem odpora.

Uradno poročilo je po vrsti naštevalo oddelke, ki so se po svojem junaštvu izkazali pri tem novem svetlem dejanju naše imperialne vojne, razen teh pa so vsi branilci vredni največjega priznanja in občudovanja. Sovražnik je priznal junaštvo naših vojakov in jim je pustil vsem časno nositi orožje. Na drugih odsekih Vzhodne Afrike se bitka nadaljuje z isto srditostjo kot prej. Na bojišču v Cirenaiki se na odseku pri Sollumu nadaljuje očiščevanje pasu, ki je bil zavzet v nadaljevanju naših bliskovitih reakcij na sovražnikov napad 15. maja. Okrog Tobruka se je ponovil poskus Angležev, da bi osvojili postojanke, ki so jih nedavno izgubili. Toda vsak napor se je strl ob našim odporu že ob samem začetku. Na vsem Sredozemskem morju se nadaljuje delovanje našega letalstva in pomorskih enot.

Sollum — trdno v italijanskih in nemških rokah

Berlin, 20. maja. Rj. Pristojni krogi izjavljajo, da je Sollum od 16. maja opoldne trdno v rokah italijanskih in nemških čet. Novice angleške propagande, ki trdi nasprotno, so popolnoma napačne. Prav tako je brez podlage novica, da bi bili Angleži med zadnjimi boji v Severni Afriki zajeli 500 nemških vojakov.

Tržaški škof pri Sv. Očetu

Trst, 20. maja. Rj. Včeraj zjutraj je sv. oče papež Pij XII. sprejel v avdienco tržaškega škofa msgr. Santina Sv. oče je ostal s škofom dolgo v prisrčnem razgovoru.

Spomenik Vojvodi Aosti v Trstu

Trst, 20. maja. Rj. V zgodovinski dvorani na trgu Unità, kjer je sedež zavarovalnice Assicurazioni Generali, ki nosi ime vojvode Aoste, je ravnateljstvo družbe sklenilo postaviti kip vzvišenega princa v spomin na junaška dejanja, ki so pri Amba Alagiju še enkrat pokazala vojaške tradicije Savojske Hiše in večni heroizem italijanskega vojaka. Slovesnost postavitve kipa bo v kratkem izvršena z vsem sijajem.

Nemški listi občudujejo junake

Berlin, 20. maja. k. Nemško časopisje obširno razpravlja o vojskovanju v Vzhodni Afriki in pravi, da so morali junaški branilci Amba Alagija položiti orožje zaradi pomanjkanja živil in streliva. Nemško časopisje izraža občudovanje za nadčloveški odpor, ki so ga dajali vojaki Vojvode d'Aoste v najtežjih okoliščinah in pod najtršimi vremenskimi in terenskimi pogoji. Celo sovražnik je bil prisiljen priznati svojemu nasprotniku spricho njegovega junaškega odpora največjo mero občudovanja in priznanja. Šibke italijanske sile, ki so se eno leto znale upirati udarcem mnogo večjih angleških čet, so naredile Italiji in Osi uslugo velikega pomena in so z zlatimi črkami napisale novo knjigo zgodovine, ki bo znala govoriti — piše »Deutsche Allgemeine Zeitung« — za to, da imajo vojaki vojvode d'Aoste v boju proti plutokraciji Angležev in Amerikancev največji delež.

Berlin, 20. maja. Rj. Tudi današnji jutranjiki objavljajo včerajšnje italijansko vojno poročilo na vidnem mestu in poudarjajo, da so se čete Vojvode d'Aoste morale vojskovati proti trikrat večjemu sovražniku. »Lokalanzeiger« piše, da so Angleži vdrl v Abesinijo z vseh strani. Še pred nekaj tedni je Vojvoda d'Aosta odločno odbil angleško ponudbo, naj se vda in junaški poveljnik je sklenil bojevati se do poslednjih sil, dokler ga dramatično pomanjkanje sredstev ni prisililo k zadnjim potezom. Bojeval se je do zadnjih meja možnosti in delil s svojimi vojaki vso njihovo usodo. »Völkischer Be-

Pozdravi Vojvodi Spoletskemu

Il Duca Aimone di Spoleto, Principe di Savoia e d'Aosta — Re della Croazia.

Vojvoda Aimone Spoletski, princ od Savoje in Aoste — Kralj Hrvaške.

La Duchessa Irene di Spoleto — Regina della Croazia.

Vojvodinja Irena Spoletska — Kraljica Hrvaške.

Vatikan, 20. maja. Rj. Na predvečer velikih dogodkov v Rimu je sveti oče papež Pij XII. sprejel Vojvodo di Spoleto v uradni avdienci. Avdienca je bila določena za soboto zvečer ob 19. uri. Visokega gosta je spremljal v Vatikan italijanski veleposlanik pri sv. stolici Ekscelesenca Attolico, svetnik veleposlaništva Rizzo, načelnik ceremonijal grof Pussinera, adjutant kapitan grof Burgos di Pomaretto.

Pred stopniščem, ki vodijo v papeževe prostore je Vojvodo di Spoleto sprejel tajnik ceremonijal msgr. Nardone s svojim spremstvom. Obdan od častnega oddelka švicarske papeževе garde je Nj. Kr. Visokost odšel v papeževu stanovanje, kjer ga je najprej sprejel msgr. Arborio Mella, nato pa msgr. Migone s svojim spremstvom. Vzvišeni gost je bil takoj sprejet od papeža. Razgovor med njima je trajal 45 minut. Po avdienci je Vojvoda di Spoleto predstavil papežu svoje spremstvo, nato pa je bila vsa skupina v Loggiji Mantovani fotografirana. — V spremstvu vatikanskih dostojanstvenikov, je Nj. Kraljevska Visokost zapustila papeževu palačo in Vatikan.

Manifestacije Vojvodinji Spoletski v Firenzi

Firenze, 20. maja. k. Ko so bili hrvaški zastopniki tako veličastno sprejeti ter se prvič poklonili svoji novi kraljici, se je Nj. Kr. Visokost knežinja Spoletska vrnila v Firenzo, kjer jo je prebivalstvo navdušeno pozdravilo. Na postaji so jo sprejeli prefekt, poveljnik mestne posadke, duhovščina ter vse civilne in politične osebnosti dežele. Sprejema so se poleg podžupana udeležili še senatorji, nacionalni svetniki ter italijanski aka-

obachter piše, da bo ime Vojvode d'Aoste in njegovih vojakov ostalo zapisano v vojaški zgodovini kot bleščeči vzgled junaštva, drznosti in požrtvovalnosti. »Deutsche Allgemeine Zeitung« objavlja na prvi strani na posebno viden način zadnjo ponosno brzojavko, ki jo je Vojvoda d'Aosta poslal Duceju in slovesni odgovor, ki ga je Benito Mussolini poslal junaškemu branilcu Imperija.

demiki. Zastopnica fašističnega ženskega društva je Njeni Visokosti izročila lep šopek cvetja. Pred postajo so bile zbrane skupine fašistov iz pokrajine, zastopniki Gila, Dopolavora ter množica ljudstva, katera je toplo pozdravljala vojvodinjo Spoletsko, ko se je vozila v svoje stanovanje.

Španski listi slave novega hrvaškega kralja

Tanger, 20. maja. Rj. Dnevnik podčrtava pomen dogodka, da je Vojvoda Spoletski stopil na hrvaški prestol. Listi navajajo visoke odlike Princa in vojaka. Dnevnik so tudi objavili besedilo diplomatskih pogodb, podpisanih med Italijo in Hrvaško, in pri tem podčrtava velikanski pomen teh pogodb za položaj na evropskem jugovzhodu v novem redu, ki ga žele sile osi.

Švicarski listi poveljujejo junaštvu Vojvode d'Aoste

Bern, 20. maja. Rj. Švicarski listi objavljajo besedilo brzojavk, ki sta bili izmenjani med Ducejem in Vojvodo Aoste. Pri tem listi podčrtava prelepo junaštvo branilcev Amba Alagija. »Neue Zürcher Zeitung« poveljuje odlične vrline Italijanskih Vojnih Sil in njihovega Poveljnika. »Tribune de Lausanne« pravi, da se bo odpor Italijanskih Vojnih Sil nadaljeval v pokrajinah Gondar in Gimma.

Nemško vojno poročilo

Nemško vrhovno poveljstvo poroča:
Nemška podmornica pod vodstvom kapetana fregate Leemanna Willenbrocka je potopila iz konvoja angleških petrolejskih ladij 33.000 ton.
Nemške letalske jate vrste Stuka so pod varstvom lovskih letal bombardirale ladje in pristanišče Suda in letališča na otoku Kreta. Povzročile so požar na neki križarki razreda York, uničile 6 lovskih letal vrste Hurricane ter onesposobile 6 protiletalskih topov.

V pomorskem prostoru okoli Anglije so uničila bojna letala južno od Wallesa eno angleško podmornico ter težko poškodovale veliko trgovsko ladjo v Mildforhavenu.

Pri poletih nad angleško južno obalo so nemška lovka letala v zračnih bojih sestrelila 6 angleških lovskih letal in eno bojno letalo. — V zadnji noči so napadla tudi bojna letala ter pristaniške naprave na južni in jugovzhodni obali Anglije.

V Severni Afriki obojestranska delavnost. Sovražnik ni prišel niti pomoči, niti podnevi nad Nemčijo.

Sir Mosley interniran

Kopenhagen, 20. maja. Z Angleškega poročajo, da so angleške oblasti zaprle in internirale voditelja angleških fašistov sira Osvalda Mosleya ter z njim mnogo njegovih pristašev. Internirani so v koncentracijskem taborišču blizu mesta Peel na znanem otoku Man.

Zanikane govorice o Nemčiji

Berlin, 20. maja. Govorice o številnih aretacijah v Nemčiji, ki jih je objavilo demokratično časopisje merodajne nemške oblasti odločno zanikujejo. — Stefani.

Romunski kralj in kraljica v Transilvaniji

Bukarešta, 20. maja. Rj. Kralj Mihael in kraljica mati Helena obiskujeta te dni občino v Transilvaniji, kjer ju prebivalstvo sprejema z največjim navdušenjem, kajti vladarja prvič obiskujeta to pokrajino.

Amba Alagi — Scena di gloriose battaglie. — Slavno bojišče Amba Alagi.

Jadransko vprašanje popolnoma urejeno

Dalmacija bo razdeljena v tri pokrajine, katerim vsem bo načeloval guverner v Zadru

(Ta zemljevid Hrvatske in Dalmacije je povzet po tržaškem »Piccolu«)

Rim, 20. maja. Rj. Virginio Gayda objavlja v »Giornale d'Italia« poseben članek o razmejitvi med Italijo in kraljevino Hrvaško in pravi, da je ta popolna ureitev Jadranskega vprašanja čisto v skladu s koristmi obeh dežel, kajti Italijani in Hrvatje so računali z medsebojnimi potrebami in zahtevami. Pogodba o mejah zagotavlja Italiji popolno gospodstvo nad Jadranom. Versajski sestav, ki je hotel italijanske sile izpraviati na Jadranu, se je porušil. Dosežene pogodbe so važne z vojaškega, gospodarskega in kulturnega stališča.

Italijanska Dalmacija bo razdeljena v tri pokrajine. In sicer: v pokrajino s Pohto, z Zadrom in s Splitom na čelu, Split pa bo s Šibenikom in Trogirjem ter z otoki z drugima dvema pokrajinama pripadal guvernerju, ki bo imel svoj sedež v Zadru.

»Lavoro Fascista« ugotavlja, da se je novo hrvaško kraljestvo postavilo ob stran totalitarnih narodov, njegov vodja Pavelić pa je obnovil svojo deželo na revolucionarnih načelih fašizma in narodnega socializma. List pravi, da je lahko doseči sporazume med državami, ki ima iste cilje.

»Tribuna« piše, da je Hrvatska odslej naprej del evropske skupnosti, in sicer kot neodvisna in suverena država. Obnova Hrvatske je značilna za tista načela, ki bodo vodila presnovo Evrope. Neodvisna Hrvatska se popolnoma strinja z zahtevami italijanskega življenjskega prostora, ki čisto naravno zahteva Jadran in južnovzhodni odsek Balkana. Guverner za Dalmacijo imenovan.

Rim, 20. maja. Rj. S Kraljevim ukazom, ki bo takoj podpisan, je bil Giuseppe Bastianini imenovan za guvernerja Dalmacije.

Paveličeva brzojavka Duceju

Rim, 20. maja. Rj. Duce je sprejel od Paveliča naslednjo brzojavko:

»Važni zgodovinski dogovori, ki so bili sklenjeni v Rimu, so mi dovolili preživeti ob Vaši strani dan, ki ga ne bom nikdar pozabil, in so mi navdali srečo s popolnim zaupanjem v fašistično Italijo, v Vas in v Vašo dejavnost Duceja in velikega državnika. Izjavljam Vam hvaležnost hrvaškega naroda in svojo osebno hvaležnost za prijateljstvo in razumevanje, s katerim zasledujete delo naše narodne obnove. Pavelić Znaniji minister grof Ciano je sprejel od Paveliča brzojavko s to vsebino: »Vam, Ekscelencija, pošiljam izraze občudovanja in prisrčnega prijateljstva. Bili ste na Ducejevi strani tolažec upravičenih želja in teženj italijanskega in hrvaškega naroda. Pavelić«

Politika Osi je pravična vsem narodom

Odgovor angleškim listom

Rim, 20. maja. Angleško časopisje je vedno irdilo, da osižni sili ne mislita drugega, kakor kako bi podjarmlili in spravili pod svojo oblast druge evropske narode. Tudi sedaj ne more razumeti ustanovitve neodvisnega hrvaškega kraljestva, ki je sad daljnovidne in spravljive politike Osi.

Londonski radio izraža le svojo obnemoglo jezo s tem, da pušče in zasmejuje novi red in njegove ustanovitelje. Ta jeza je razumljiva, ker so Angleži končnoveljavno prergnani iz Podonavja in z Balkana, kjer so lahko v kalnem ribarili in povzročali krvave spletke.

Državi osi jim lahko odgovorita, da pri tem, ko ustanavljata novi red, nikakor ne delata tistih napak, kakor jih je naredil versajski mir, kajti voditelji italijanskega in nemškega naroda naskrbneje upoštevajo življenjske zahteve vsakega naroda, upoštevajo tudi njihov gospodarski položaj in njihove narodne zahteve. Njihova politična ureditev, ki obsega že skoraj vse evropske države, pomenja varno jamstvo za bodočnost in tesno in prijateljsko sodelovanje na evropskem kontinentu. (Stefani.)

Upravna razdelitev kraljevine

Hrvaško kraljestvo bo upravno razdeljeno v velike županije. Doselej so bili imenovani že prvi štirje veliki župani za prve štiri velike županije, in sicer: Za velikega župana velike županije Vuka s sedežem v Vukovarju je bil imenovan pripadnik nemške narodne skupine dr. Jakob Elicker. V to župo padajo tile okraji: Vukovar, Vinkovci, Sid, Ilok, Mitrovica, Irig,

Ruma, stara Pazova, Zemun in Sremski Karlovci. Za velikega župana velike županije Zagorje s sedežem v Varaždinu je bil imenovan Stjepan Urošić. Sem spadajo okraji: Ludbreg, Krapina, Ivanec, Novi Marof, Zlatar, Pregrada, Klanjac, Prelog in Čakovec. Za velikega župana velike županije Prigorje s sedežem v Zagrebu je bil imenovan dr. Marko Lamešić. Sem spadajo tile okraji: Zagreb, Sv. Ivan Zelina, Dugo selo, Samobor, Stubica, Velika gorica in Kutina. Veliki župan velike županije Gora s sedežem v Petrinji je dr. Mirko Jerić. Sem spadajo: Petrinja, Glin, Kostajnica Vrgin most, Dvor, Novi in Čisek.

Prebivalstvo kraljevine Hrvaške

V nedeljo je s svečanim državnim aktom bil proglašen za hrvaškega kralja Vojvoda Spoletski, član Visoke Savojske Hiše. Ob tej priliki so bile objavljene tudi meje nove kraljevine Hrvaške, kolikor meji na Kraljevino Italijo.

Nova kraljevina Hrvaška obsega naslednje nekdanje banovine: Hrvaška (savska) in primorska z nekaterimi okraji), drinska banovina zahodno od Drine, vrbaska banovina, zetska banovina (zahodno od nekdanje bosanske hercegovske in črnogorske meje) ter ves Srem do Zemuna.

Odpadli pa so nekateri okraji ter največji del otokov.

Po hrvaških listih bi značala skupna površina nove Hrvaške države okoli 115.000 km², prebivalstva pa bi imela okoli 7 milijonov. Po približnem računu, ki smo ga napravili na osnovi rezultatov ljudskega štetja iz leta 1931, pa šteje nova Hrvaška okoli 5.640 milijona prebivalcev. Od tega je katoličanov 3.150.000, pravoslavni je nekaj nad 1.800.000, skoraj 700 tisoč pa je muslimanov. Druge vere so bolj poredko zastopane, razen evangeljske v Sremu in Židov.

Če računamo naravni prirastek, šteje danes dejansko nova država skoraj 6 milijonov prebivalcev.

Japonsko vojaško odposlanstvo pri Duceju

Rim, 20. maja. Rj. Duce je sprejel japonsko vojaško odposlanstvo v navzočnosti državnega podtajnika v ministrstvu za vojno in mornarico. Ob Duceju je bil general Cavallero. Vodja japonskega odposlanstva armijski general Tomovuki je Duceju daroval dragocen kip, ki predstavlja orla kot simbol zmage. Nato je general Tomovuki prebral poslanico, ki jo je Duceju poslal japonski vojni in mornariški minister. Duce se je prisrčno zahvalil za simbolično darilo in je izrekel besede živahne simpatije na naslov velikega prijateljskega in zavezniskega naroda.

Duce je tudi sprejel predsednika bavarskega ministrskega sveta in predsednika nemške akademije Ekscelenco Ludvika Sieberta. Z njim je ostal v dolgem in prisrčnem razgovoru.

Rim, 20. maja. Rj. Po sprejemu pri Duceju v Beneški palači so člani japonskega odposlanstva včeraj obiskali državnega podtajnika italijanskih vojnih sil. V vojnem ministrstvu jih je sprejel podtajnik Guzzoni. General Tomovuki je prebral pozdravno izjavo in general Guzzoni se mu je zahvalil. Besedilo nagovorov je prevajal japonski vojaški ataše.

Japonsko vojaško odposlanstvo je nato obiskalo ministrstvo za mornarico. Pred poslopiem ministrstva so jim mornariški strelci izkazali vojaške časti. V spremstvu šefa kabineta se je japonsko vojaško odposlanstvo zbralo v častnem salonu, kjer so bili voditelji odposlanstva predstavljeni državnemu podtajniku Ricciardiju. Admiral Nomura in general Jamasita sta prečitala nato pozdravne izjave, zahvalili pa se jima je Ekscelencia Ricciardi, ki je izrazil svoje prepričanje, da se bo doseželo koristno sodelovanje pri delih, ki jih bo japonsko odposlanstvo izvedlo v Italiji. Besedilo nagovorov so nato prevedli vojaški zastopniki japonskega veleposlanstva.

Japonsko odposlanstvo je nato obiskalo letalsko ministrstvo. Državni podtajnik Pricola je sprejel člane v navzočnosti visokih italijanskih častnikov in je odgovoril na pozdravne govore z željami za bodočnost letalstva obeh cesarstev. General Jamasita se je pridružil besedam generala Pricola.

plembo takoj potem, ko je bilo objavljeno, da se je francoska vlada odločila temseje sodelovati z osi.

Vichy, 19. maja. k. Poročilo o ureditvi francosko-nemških odnosih so v francoskem časopisu naletele na topel odmev, prav tako kakor tudi zadnji govor, ki ga je imel maršal Petain. List »Garonne« piše med drugim, da je bodočnost francoske države odvisna od osi. Govor maršala Petaina ni mogel nikogar presenetiti. Za Francijo je prišel čas, da začne voditi stvarno politiko ter da jemlje stvari tako, kakršne v resnici so. Francija ima še vedno možnost, da ostane kolonialna sila. Vsa Francija odobrava odločitve maršala Petaina ter odločno nastopa proti napadom od strani Velike Britanije in združenih ameriških držav

bivalcev, vendar pa bo ostalo narodnostno in versko razmerje približno isto kot je bilo leta 1931, ko je bilo zadnje ljudsko štetje.

Hrvatski listi (»Hrvatski narod« z dne 19. maja 1941) navajajo, da živi v Hrvaški 37.020 Kranjcev in Stajercev, dočim živi na Kranjskem in Stajerskem 18.823 Hrvatov. Skupno računajo, da živi izven Hrvaške države 1,7 milijona Hrvatov.

Prebivalstvo je večinoma poljedelsko: 83%, 7,4% živi od industrije in obrti, 3,1 od trgovine in 6,5% od ostalih gospodarskih panog.

Hrvaška ima mnogo gozdov, saj pokrivajo skoraj eno tretjino njene površine.

Vsi hrvaški listi obširno poročajo o vseh podrobnostih zgodovinskega dogodka in še prav posebno poudarjajo pomen nove hrvaške dinastije, čije ustanovitve je član Savojske Hiše. Listi objavljajo celotno besedilo pogodb, ki so bile podpisane v Rimu, in sporočila kralja in Cesarja, Duceja ter poveljnika. »Novi liste prinaša slike novega kralja in kraljice Irene. Obširno poročajo o Paveličevem potovanju v Rim in o prisrčnem sprejemu, ki so ga bili deležni on in njegovo spremstvo. »Hrvatski narod« podaja v svojem uvodniku »Savojska dinastija« v kratkem najvažnejše zgodovinske podatke o Savojski Hiši in opisuje značilnosti novega hrvaškega kralja. Hrvaška ima sedaj spet lastno dinastijo, ki bo skrbela za blagor hrvaškega naroda. Hrvaška dinastija, katere ustanovitelj je viteški Spoletski vojvoda, bo tesno združena s hrvaškim narodom in bo delila z njim napredek in veličino. Ovenčana s krono kralja Zvonimirja bo postala zgodovinski simbol tisočletnega obstoja Hrvaške.

Južnoameriški Hrvatje novi kraljevini. Iz Buenos Airesa poročajo: Voditelji hrvaškega gibanja so poslali v imenu 200.000 Hrvatov, naseljenih v Južni Ameriki, in v imenu 800.000 Hrvatov, naseljenih v Argentini, listu »Mattino d'Italia« sledeče sporočilo: Ponosni smo na obnovo slavne hrvaške kraljevine, čije suvereniteto simbolizira krona kralja Zvonimirja. Pozdravljamo velikega poveljnika Ante Paveliča, ki je znal po večstoletnem boju uresničiti narodno težnjo hrvaškega naroda in tolmačiti njegova čustva s tem, da je poveril suvereniteto neodvisne hrvaške države hrvaškemu kralju. Iskreno želimo, da bi novi kralj bil vreden naslednik slavnih hrvaških kraljev in da bi njegovo vladanje bilo v blagor hrvaškemu narodu in v večnem prijateljstvu med Italijo in Hrvaško, katero želi hrvaški narod, ki hoče zavzemati svoje mesto v novem evropskem redu, katerega sta ustvarila Duce in Führer. Podpisani so: Ante Valenta, Zlatko Fraismann, Ante Bauman in Ivan Markota.

Romunski poslanik za Zagreb imenovan. Romunski list objavlja, da je za romunskega poslanika pri hrvaški vladi imenovan g. Buzdugan, doslej svetnik romunskega poslanstva v Rimu.

Ureditev plač pogrešenih častnikov na Hrvaškem. Vojkovodja Slavko Kvaternik je izdal odredbo, da dvignejo soproke pogrešenih aktivnih častnikov bivše jugoslov. vojske plačo za mesec maj s plačilno knjizico, za prihodnji mesec pa bo izšla nova odredba. Plače pa ne dobe pripadniki nekdanje Srbije, Črne gore in Vojvodine, dočim velja odredba za Slovence, ki so po poreklu in pristojnosti iz Istre, Gorice in Bele krajine, prav tako kakor za hrvaške državljane.

Snoči so načelnik generalnega štaba in državni podtajniki v vojnem, mornariškem in letalskem ministrstvu priredili obed na čast japonskemu odposlanstvu v »Vojaškem domu«. General Cavallero je izrekel prisrčno zdravico, v kateri je zaželel dobrodošlico gostom.

Davi so člani našega odposlanstva začeli s svojim delom.

Vojni nameni ameriških ministrov

Kako govori ameriški zunanji minister

Washington, 20. maja. k. Državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull je imel preteklo noč radijski govor, ki je bil namenjen Združenim državam in v katerem je razložil programatične točke politike Združenih držav. V prvem delu svojega govora je razlagal, kako misli Amerika pomagati Angliji v skladu s svojimi obljubami. Rekel je, da bo vlada že našla sredstva, da bo izvedla svoj načrt. V drugem delu pa je razlagal načela, katere naj bi po mnenju ameriške vlade tvorila temelj za bodočo mednarodno politiko in je jasno poudaril prave cilje, ki določajo sedanje stališče washingtonske vlade pri pogledih na bodočnost. Silno značilna za ameriško miselnost pa je Hullova izjava o načelih za bodoči mir. Lažna demokratska načela in tako imenovana »človekoljubnost«, s katero so se ponašale anglo-saksone demokracije, češ da gre ta v korist malih »zatiranih« držav, polagoma izginjata iz ameriškega programa za organizacijo miru po vojni. Amerika je, kolikor se da, sklepala iz načelnih izjav Hulla, zaposlena izključno z vprašanjem tržišč, trgovine in drugimi trgovskimi opravki. Krinka človekoljubnosti je padla. Važnih je pet Hullovih programatičnih točk: 1. Ne sme se dopustiti noben skrajni nacionalizem, ki bi povzročal prevelike motnje v trgovini. 2. V mednarodnih trgovinskih odnosih se ne smejo dovoliti prestopki, ki ovirajo razcvet mednarodne trgovine. 3. Surovine in naravna bogastva morajo biti dostopna brez razlike vsem narodom. 4. Mednarodne pogodbe za dobavljanje blaga morajo biti sestavljene na način, da bodo popolnoma zaščitene tako države nakupovalke, kakor tudi njeno prebivalstvo. 5. Naprave in mednarodne pogodbe finančnega značaja morajo biti takšne, da bodo podpre najvažnejša podjetja sleherne države, da bodo zagotovile njen razvoj in dopuščale plačevanje na primeren trgovski način v korist sleherne države. Posebno zanimiva je tretja točka iz Hullove izjave, še bolj zanimiva pa bo odgovor Anglije, ki je stojišla izvajala svojo oblast tako, da si je zagotovila monopolistične privilegije na surovinah in je povsod skrbela različno le za svoj dobiček.

Kaj pravi ameriški mornariški minister

Berlin, 20. maja. k. V govoru na vojni akademiji je rekel ameriški mornariški minister Knox med drugim:

Eksc. Vis. Komisar se je vrnil iz Rima

Včeraj popoldne se je vrnil iz Rima v Ljubljano Eksc. Visoki Komisar za Ljubljansko Pokrajino Emilio Grazioli. Eksc. Visoki Komisar je v Rimu poročal Duceju o razmerah v novi pokrajini, ki je bila priključena veliki Italiji, in na podlagi tega poročila je, kakor znano, Duce odredil, da se začne v Ljubljanski Pokrajini večja javna dela.

Ugotovitev meje med Kraljevino Italijo in Kraljevino Hrvaško

Člen 2. pogodbe o ugotovitvi meje med Kraljevino Italijo in kraljevino Hrvaško je naslednji:

Komisija, sestavljena napol iz delegatov italijanske vlade in napol iz delegatov hrvaške vlade bo v najkrajšem času pričela z ugotovitvami na terenu med italijanskim območjem Ljubljanske pokrajine in kraljev. Hrvaške. Definitivna ugotovitev meje bo storjena v duhu enakosti, upoštevajoč zemljepisni položaj, potrebe gospodarskega reda in prometnih zvez.

Grof Volpi di Misurata — predsednik stalne italijansko-hrvaške gospodarske komisije

Rim, 20. maja. Rj. Stalna komisija za gospodarsko sodelovanje med Hrvaško in Italijo, ki je določena po čl. 2 pogodb, ki so bile včeraj v Rimu podpisane, bo zasedala v Rimu in ji bo predsedoval znani italijanski industrijalec grof Volpi di Misurata.

Sociolog dr. Werner Sombart — umrl

Iz Nemčije prihaja poročilo, da je preteklo noč v Berlinu umrl znameniti nemški sociolog in gospodarski pisatelj dr. Werner Sombart. Pokojni profesor se je rodil 19. januarja 1863 v Ermslebenu kot sin zaslužnega nemškega industrijalca in politika Antona Sombarta. Werner Sombart pa se je s svojimi spisi vrstil med najvišje vrhove nemških ljudskih gospodarstvenikov, ustvaril je zgodovinski nauk o narodnem gospodarstvu in se posebno odlikoval s svojimi spisi o kapitalizmu in socializmu.

Po dovršenih gospodarskih in pravnih študijah se je odločil za znanstveni poklic. Leta 1899 je bil postal profesor na vrtislavski (Breslau) univerzi, od leta 1906 do 1931 je predaval narodno ekonomijo v Berlinu, od leta 1931 dalje pa je bil predsednik društva za socialno politiko. Čeprav ni bil pristaš nemškega narodnega socializma, je vendar zaradi svojih izrednih zaslug, ki si jih je pridobil za nemško gospodarstvo in socialno vedo, mogel do zadnjega znanstveno delovati.

Njegova glavna dela so sledeča: Socializem in socialno gibanje v 19. stoletju (1896). Knjiga je bila prevajljena na 24 jezikov in je doživela 10 izdaj. Moderni kapitalizem (1902); Nemško narodno gospodarstvo v 19. stoletju; Proletariat; Zakaj ni v Ameriki socializma; Življenjsko delo Karla Marxa; Judje in gospodarsko življenje; Bodočnost Judov; Luksus in kapitalizem; Buržuj; Trgovci in junaki; Proletarski socializem (marksizem); Bodočnost kapitalizma; Nemški socializem (1934) itd. Sombart je bil trikrat častni doktor in član mnogih, tudi inozemskih akademij. Znanstveno je bil naslednik Adolfa Wagnerja, čigar profesorsko stolicco je tudi zasedel v Berlinu, toda je le-tega presegel po širini in življenjskosti svojega dela. Sombart je imel tudi močan vpliv na socialni študij med Slovenci.

»Amerika sme biti prepričana, da bi, če Nemčija podleže, čez 20 ali 30 let nov Führer skušal storiti natanko isto, kar je storil Adolf Hitler za svoje ljudstvo v teh šestih letih, odkar je prišel na oblast. To je mogoče preprečiti samo na en način: s tem, da ubranimo, da bi nam bilo poljsko nadzorstvo nad Nemčijo še enkrat izvit iz rok.«

»Völkischer Beobachter« piše v komentarju k tej izjavi: »Smisel je jasen. Kakor kaže, ne gre za rešitev demokracije, ne za boj za svobodo, ne za odstranitev nacizma, kakor navadno razlagajo Rooseveltovi plačanci, ampak edino le za uničenje 90 milijonskega nemškega naroda. To je pravi namen vojnih hujskačev onkraj Rokavskega preliva in Atlantika. In polkovnik Knox je smatral celo že za koristno, da je ta namen odkrito priznal. Nemčija naj se torej podvrže večnemu policijskemu nadzorstvu anglosaških držav. Ista usoda naj bi bila po načrtih svetovnega židovskega kapitalizma namenjena vsej celini: Italijanom in Francozom. Špancem in balkanskim narodom: vsa Evropa naj bi postala kolonija angleške in ameriške plutokracije. Toda Evropa prav nič ne misli na to, da bi vzela nase takšno usodo, ampak se, narobe, bori, da se enkrat za vselej otrese vsakršne anglosaške nadoblasti.«

»Urad za civilno brambo« v Newyorku

Washington, 20. maja. Rj. V Ameriki se po načrtu nadaljuje vznemirjanje ameriškega prebivalstva, ki kljub vsemu ne mara verjeti, da je ogroženo od držav osi.

Danes so ameriški listi oznanili ustanovitev »Urada za civilno obrambo«, ki je odvisen od newyorškega župana. Naloga tega odbora bi bila, v vsem mestu in newyorški državi pripravljati vse potrebno za protiletalsko obrambo in sestavljati načrte za krajevno obrambo. Listi pa zaključujejo svoje poročilo, da je predsednik Roosevelt uradno objavil o tej ustanovitvi urada odločil iz »osebnih razlogov«. Nikdo pa ne pove, kakšni so ti osebni razlogi. Najbrž se hoče predsednik izogniti izdatkom za take urade, kajti vojni hujskaški propagandi je dovolj, če se ustanovitve takega urada samo napove.

Aretacije Italijanov in Nemcev v Ameriki

Newyork, 20. maja. Rj. Število Italijanov in Nemcev, ki so bili v soboto in v nedeljo aretirani v Ameriki, znaša samo v Newyorku 204. Med njimi je tudi nekaj državljanov iz zasedenih dežel.

KULTURNI OBZORNIK

Komorni koncert

V petek je Glasbena Matica Ljubljanska priredila koncert, na katerem sta rektor Glasbene akademije pianist prof. g. Anton Trost ter violinist prof. Glasbene Akademije g. Jan Slajs izvajala tri sonate: Corellijevo Sonato v D-duru št. 1, Beethovno Sonato v F-duru, op. 24 in Janačkovo Sonato, do dala pa sta še tretji stavek Sonate Fr. Cesarja. Koncertanta sta v izbiri programa posegla v tri stilno različne epohe: v predklasično s Corellijevim delom, v klasično s Beethovnovim in novejšo s češkim skladateljem Janačkom. Vsa tri dela so bila izvedena v čudoviti skladnostni igri, ki je svojo poudarjenost sili učinkovito notranje popolnoma prepričljivo in je v intonirani, za komorno muziko značilnem razpoloženju, nudila v svoji pristni napetosti poslušalcu močno doživetje. Gospod Slajs je izčrpal vso dano lepoto umetnin. Ne odlikuje ga le čista intonacija, lep ton in dinamična gradacija, ki jo zna podati tako nazorno v najrazličnejših niansah, včasih tako rahlih in toplo učinkujočih, ampak predvsem njegov muzikalni genij, ki ga v svoji razgibanosti vodi v pronicanju notranje globine v plastično izražanje umetnine v vseh lepotnih odtenkih. Njegova igra ni sentimentalna, niti akademsko suha, marveč nujno izvira joča in pristno potekajoča ter v poudaritvi avtorjevi zasnovanosti odgovarjajoča. Polna je toplote; to je igra duha, ki poslušalca napolni z najplemenitejšim doživetjem in ga dvigne nadzemsko v skrivni svet tonskih lepote. Kakor g. Slajs, tako je tudi g. Trost v klavirskem delu muzikalno gradil smotrno v plastičnem izražanju v intimnosti ter odgovarjajoči podreditvi svojega instrumenta violini. Dobra igra, jasna in ritmično precizna, vedno oblikujoča do fraz v svoji strnjivosti, je bila z violino v čudovitem vsestranskem skladu in se ni spuščala v kako subjektivistično interpretacijsko dejstvo, kar je znak, da močnega duha in velike muzikalne kulture, ki more bistvenim potrebam za dobro muziciranje podrediti vse manj vredne okoliščine. Našla sta se dva moža istih poudarjenih nazorov, sodobnih značilnosti v oblikovanju in pojmovanju lepote muziciranja, ki je pristno, estetsko dovršeno in v vseh stilnih področjih, učinkuje notranje po svojih napetostih prepričljivo. Tako sta lepo izvedla Corellijevo Sonato, nepozaben pa bo ostal vtis drugega stavka. Beethovne Sonate Adaggio molto espressivo in Scherzo, prav tako tudi Ballada in Adaggio-Poco piu mosso v Janačkovih Sonati. Tudi dodani tretji stavek Franckove Sonate je bil na isti višini. Ta koncertni večer je bil izredno lepo doživetje, ga nismo pričakovali, a smo ga tem bolj veselili. Zasluga gre tudi Glasbeni Matici, ki je kot prirediteljica koncerta, dala možnost nastopa domačima umetnikom, katerih komorno izvajalsko vrednost in vrednoto njihovih umetniških intencij bo znala v bodoče ceniti tudi koncertna publika, ki topot ni popolnoma zasedla dvorane.

F. S. Finžgar:

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

O Radovanu, ki je šel iskat sled za Ljubinico, ni bilo nobenega glasu. Pojavil pa se je nenadoma drugi dan po zmagi nad Huni. Stopil pred Iztoka in Rada in jima slovesno rekel: »Izpolnil sem prisego, Iztoc! Našel sem jo! Ljubinica živi in te pozdravlja in tudi tebe, Rado, dasi bi morala biti moja, ker sem jo otel jaz, ne ti, mla-decl«

220.

219.

221.

218. Toda Ljubinice še ni pripeljal s seboj, temveč jo je pustil pri Epafroditu v Solunu, kamor jo je pripeljal Numida, ki jo je na pol mrtvo našel na cesti.

219. Odslej sta bili Lrena in Ljubinica skupno pri Epafroditu in čakali, kdaj bo prišel trenutek, da bosta lahko odšli v smer Slovenov, kjer ju čakata Iztok in Rade.

220. Ta dva pa sta na poti z vojsko v Bizanc. Ko je Uprava zvedel za pohod barbarov, je imenoval Azbada za glavnega poveljnika svojih čet.

221. »Na svoje plačilo!« je zarjul Iztok in udaril. Azbadov šlem je zazeval, roka je spustila meč, ustni pa sta siknili: »Prekleta — Teodora! Sloveni so doživeli svojo največjo zmago.

Ujetnik nemške vojske v Nišu

Življenje v taboriščih - Ni lahko priti domov

Nadaljujemo z zgodbo slovenskega bolničarja, ki je bil za Veliko noč ujet zahodno od Niša v vasi Blace. — Še cel mesec je trajalo, preden je prišel srečno domov.

»Skozi Blace so se vlekle dolge kolone ujetnikov, vse blatne in zamazane, pa tudi sestradane. Do Niša je iz Blace kakih 50 km in kar zasmilila se mi je raja, ki je morala prehoditi še vso to dolgo pot. Za mene se nihče ni več brigal, odkar sem bil na cesti. Odločil sem se, da se založim z vsem potrebnim, preden krenem na proti Nišu. Nabasal sem si v hlače po dva hleba kruha, ki sem jih šel iskat nazaj v bolnišnico. Nato pa sem oprezoval, če se bo našla kje kak priložnost, da se izognem pešhoji do Niša. Par vojakov, ki so ob poti počivali sem povprašal, odkod prihajajo. Povedali so mi, da hodijo od Kuršumlije in iz krajev, ki so še bolj južno od tega mesta. Tam doli so začeli nastopati že šifrtari na svojo pest in streljati vojake samo zato, da so jih nato lahko slekli in jim pobrali obleko. Krenil sem okrog po vasi in res zagledal privezanega konja. Skočil sem na njega in odjedzil ob koloni, ki se je vlekla po cesti proti Nišu. Nisem bil varen jeze in po 20 km pota sem imel v skornjih že polno krvi. Pustil sem konja in čakal ob cesti. Ker razen ujetnikov ni bilo videti nikjer nobenega vozila, sem jo mahnil peš naprej. Na srečo ni bilo treba hoditi vse dolge poti. Vzel me je nemški motociklist v prikolico in potegnil do Niša, kamor so tedaj z vseh strani prihajale kolone ujetnikov. Z drugimi vred so me naglali v konjušnico, kjer so nas zaprli. Drug dan zjutraj smo dobili nekakšno črno kavo, osladkano s saharinom. Popoldne sva se tam ponovno sešla s Slovincem Janezom. Oba sva bila sestradana in nisva vedela, kje bi kaj dobila za pod zobe. V konjušnici, kjer smo bili zaprti, je bilo tudi skladišče konjskega zoba. Prikradla sva se v to skladišče in tam vse dopoldne izbirala iz zoba koruzo. To koruzo sva kasneje tudi kuhala; čudno je dišala, pa sva jo posula s sladkorom sipo in jedla, kolikor sva je mogla. To naju je rešilo, da nisva popolnoma oslabela, medtem, ko so drugi od skromne hrane vidno pešali. Tako sva pretolkla povelikonočni teden.

Odvédli so nas kakih trideset v niško trdnjavo, kjer je imela bivša jugoslovanska vojska skladišča živil. Prvi dan smo zlagali velike hlebce sira. Ker smo delali, smo dobili tudi nekoliko boljše hrano. Drugi dan pa so nam naročili, naj prenašamo vreče moke na določeno mesto. Tega pa nisem zmogel in so bile zame nad 80 kg težke vreče malo preveč. Izmuznil sem se in smuknil v skladišče s sirom, zlezal sem za stolp hlebov in začel otepati sir, kar se je le dalo. Ko sem se prav počel najedit, so me dobili in poslali nazaj v konjušnico; dobil sem črno piko, da v skladišče ne bom več hodil delat. Čez nekaj dni so nabirali delavce, ki naj bi šli popravljati železniški most pri Stalaču. Ta most čez Moravo je razstrelila bivša jugoslovanska vojska. Oglasil sem se s 50 drugimi in so nas odpeljali z železnico do Stalača, kjer smo tri dni pomagali graditi pontonski most. Ko je bil most do polovice zgrajen, so nas poslali nazaj v Niš. Blizal se je konec meseca in še nikjer nisem videl niti najmanjšega izhoda iz čudnega položaja, v katerega sem zašel. Zopet so nas naložili na železniške vagonne in odpeljali proti Caribrodu in še naprej peš čez hribe. Začeli smo popravljati cesto, ki je bila zbita od tankov, tako da je kar plavala v blatu. Vodstvo nad deli so imeli nemški vojaki, vendar smo že na večer prvega dneva zvedeli, da bodo v kratkem prišli Bolgari in da bomo delali pod bolgarsko komando. Vsi ujetniki so se te napovedi ustrašili, zato sva se z Janezom zmenila, da Bolgarov ne bova čakala. Peš sva se napotila nazaj v Niš, parkrat so nas potegnili avtomobili. V okolici Niša sva se pri nekem kmetu preoblekla in sva jo kot kmeta v opankah in v širokih hlačah mahnila v mesto. Hotel sem dobiti na vsak način svoje dokumente, če jih je še bilo mogoče dobiti v šoli,

kjer sem bil pred začetkom vojne. Prav ničesar nisem imel, s čimer bi se preživel, moji sošolci so sami stradali, pa sem zato z nekaterimi od njih našel pot do skladišča v šoli. Živil tam sicer ni bilo, pač smo pa nabrali precej novih čevljev, ki smo jih prodajali po 30 ali 40 din par. Toliko pa je veljal v skrivni prodaji v Nišu tudi hleb kruha. Nakupil sem kruha in potolažil sestradani želodec. Ker nikakor nisem našel načina in možnosti, da bi se vrnil domov, sem izbral manjše zlo. Preoblekel sem se nazaj v gojenca šole in skupno z Janezom sva jo mahnila sama k taborišču ujetnikov, da se prijaviva. V Nišu je bilo tedaj že več taborišč ujetnikov. Posebno taborišče je bilo za hrvatske ujetnike, posebno za srbske, posebno za madžarske in posebno za take, ki se še niso mogli izkazati, kakšne narodnosti so. Ko sva prišla k taboriščem, ki so bila urejena v hangarjih na letališču v Nišu, sva zvedela, da je pred nekaj urami odpotovalo 2000 ujetnikov, med njimi tudi mnogo Slovencev, najbrž na delo v Bolgarijo.

»Javila sva se in sprejeta sva bila v taborišče. V dveh hangarjih so bili Hrvati, približno v vsakem za dva bataljona. V tretjega sva prišla midva z Janezom. Taborišča so bila sicer zgrajena z žico, vendar nadzorstvo ni bilo strogo. Zaradi četnikov ni namreč nihče upal zapustiti taborišča in se na svojo pest vrniti proti severu. Moj tovariš Janez je kmalu dobil delo, postal je kuhar pri ujetih četnikih. Tako se je pa tudi za mene začelo z majem boljše življenje. Janez je skrbel, da sem imel dobro hrano, dela pa ni bilo nobenega. Teh prvih deset dni v maju sem se kar zredil, pri tem pa ves čas oprezoval, če bi se le ne dala najti kak priložnost, da bi ušel domov. Vedno bolj pogosto so se slišali vzkliki: »Dol z aktivnimi četniki, živio rezervni, ki naj nas popeljejo domov.« In res, ko sem bil že teden dni v taborišču, sem zvedel, da bodo v kratkem začeli pošiljati Hrvate domov. Odločeno je bilo, da bosta vsak dan odpotovali proti Hrvatski dve četi vojakov in to z vlakom. Nemško poveljstvo je začelo izdajati ujetim Hrvatom dokumente in objave za potovanje. Hitro sem začel iskati zveze z ujetniki, ki so bili v obeh hrvatskih taboriščih. Zdelo se mi je, da bi bilo kaj lahko mogoče, skriti se med Hrvate in z njimi vred odpotovati vsaj do Zagreba. Imel sem srečo in našel med njimi dva sošolca iz bolničarske šole. Povedal sem jima svoj načrt in obljubila sva mi, da bosta Janezu in meni pomagala, da bova mogla z njima na vlak. V soboto, 10. maja sta mi povedala, da bo njuna četa odpotovala v noči od sobote na nedeljo in da imajo vsi dokumente in objave za pot, ki jih midva še nisva dobila. Iz taborišča bodo krenili v soboto ob 3 zjutraj in tedaj bi midva morala biti pri njih. Z Janezom sva se pripravila, založila s kruhom in odejami in vso noč oprezovala, kdaj bodo Hrvati krenili iz taborišča. Ko so res ob treh zjutraj odkorakali Hrvati iz taborišča, sva se v temi kar pomešala mednje in

na poti do postaje sem med ujetniki že našel oba tovariša iz šole. Z njima sva ostala skupaj tudi ves čas vožnje in njima gre hvala, da sva brez nesreč prišla do Zagreba.

»Nekaj nad pet sto hrvatskih ujetnikov je prišlo na postajo, kjer je že čakal vlak, sestavljen iz tovornih vagonov. Takoj so nas začeli trpati v vagonne in sicer v vsakega po 55 Stali smo drug poleg drugega kakor vžigalice v škatlici. Na lokomotivi je bila nemška straža, ki je imela na strehi montirano strojnico. Prav tako je bila na zadnjem vagonu montirana strojnica, ob kateri je bila zopet nemška straža. Vlak je bil tako zavarovan proti vsakemu presenečenju s strani četnikov. Nam vsem, ki smo se gnetli v vagonih, je postalo kar dvakrat vroče, ko smo začutili prve sunke, s katerimi je lokomotiva potegnila vlak. Vozili smo se domovi. Počasi smo ležli ob sunkih vožnje v dve gube, čepeli skoraj drug na drugem in potrpežljivo prenašali vse tegobe neprijetne vožnje. Marsikoga je prijel krč v noge, toda vse to smo radi pretrpeli. Okrog 6 popoldne je prisopihal vlak brez vsake neizgode do Belgrada. Ko smo zlezli iz vagonov, marsikdo ni mogel stopiti na otrepne noge. Pa so se nam hitro omehtale, ko smo zvedeli, da gremo peš v Zemun, kjer nas čaka drug vlak, ki nas potegne naprej. Ko je ob enajstih ponoči v Zemun potegnil vlak, sva že čepela v zaviračevi hišici na tovornem vagonu, v katerem sta bila moja sošolca. Do Slavonskega Broda sva prezebrala v hišici, nato pa naju je sošolec povabil v vagon. Vagoni so se medtem že nekoliko izpraznili, tako da sva se lahko vlegla in po dveh nočeh zopet prvič nekoliko zaspala. Popoldne smo že prišli v Zagreb. Tu sva vstopila v vlak, ki vozi proti Sloveniji. Na meji je bil zopet strog pregled. Poleg vlaka, s katerim sva se z Janezom pripeljala, je stal vlak, ki je pripeljal Slovence iz Madžarske. Ta je bil že pregledan in sva smuknila v njega. Z njim sva se pripeljala do Zidanega mosta, odkoder sem odšel z Janezom na njegov dom. Najedel, naspal in preoblekel sem se pri Janezu in naslednji dan mahnil čez hribe proti Črnučam. Ob šestih popoldne, v torek 13. maja sem prišel na Črnuče, pa nisem mogel čez most. Šel sem proti Šmarni gori, čez Tacenski most v St. Vid in prespal noč na nekem kozolcu. Šel sem k prvi zgodnji maši in nato izprosil pri komandi prelaznico do Ljubljane. Tako sem bil v sredo, 14. maja v Ljubljani in doma. Po šestih mesecih sem potkal na vrata svojih domačih in si mislil: Ljubo domka, kdor ga ima, jaz sem ga zopet našel.

Kakor Jack London

Naslednika Jacka Londona so te dni odkrili v Združenih ameriških državah. — Je to 29 letni *Ralf Hunter*, ki je bil zaradi nekega hudega prestopka zakonov obsojen na 15 let ječe, ki jo prestaja v Walla Walla v državi Washington. Nova zvezda ameriškega leploslovja je kakor pristni Jack London začel svojo kariero v ječi. Leta 1938. je izšla njegova prva novela, ki so jo kritiki jako pohvalili. Zdej piše dalje in zasluži v ječi s pisanjem do 200 dolarjev na mesec.

Lojze Perko: Moja mati na razstavi Slovenskega lika v Batovi palači.

Nov »Baletni večer« v Operi

Danes v sredo, bo v Operi »Baletni večer« pri katerem bodo predvajane koreografije, ki sta jih zamislila šef baleta inž. Golovin in solo-plesalec Boris Pilato.

Inž. Golovin je zamislil koreografije za Griegovo »Lirino suito«, peto sliko iz Novakovega baleta »Signorina Griventu« ter iz Novakovega baleta Nikotin sliki »Ljubzenska gavotta« in »Pastirska idila« ter znamenito Lisztovo Rapsodijo št. 2.

Solo-plesalec Boris Pilato pa je napravil dve koreografiji za Gluckovega »Don Juana« ter Ravelov »Bolero«.

Vse točke so popolnoma nove ter pri nas še neizvajane, zato bodo gotovo nudile užitek tako muzikalni kakor koreografski. Dirigiral bo Neffat, pri klavirju pa bo dr. Švara.

Italijanske kulturne beležke

Kr. zastopstvo za zgodovino Malte je priredilo 16. t. m. v Rimu v Palazzo Antici Mattei razstavo o Malti, o njeni kulturi ter njenem italijanskem značaju. Razstavo je odprl podsekretar predsedništva sveta U. S. S. o v imenu Fašističnega vodstva. Predsednik Kr. zastopstva za zgodovino Malte, akademik Ercole, je dal besedo zastopniku vlade Ussioju ter predstavnikom najrazličnejših narodnih organizacij ter irendentističnim društvom, ki so vsi poudarjali čisto italijanski značaj pomembnega otoka. Vsa prireditve se je razvila v veliko manifestacijo za Duceja in zmagovito Italijansko Vojsko.

Istočasno se je praznovalo po vsem svetu in seveda najbolj v Italiji sami praznik *Italianov v svetu*, ki ga že drugo leto organizira znano kulturno društvo »Dante Alighieri«. Letos je ta praznik dobil še posebno obilje s praznovanjem osvoboditve Jadranskega morja ter s težnjo po italijanstvu Sredozemskega morja. Podobne slovesnosti so se vršile tudi drugod po svetu, kjer prebivajo Italijani, tako na Dunaju, v Monaku, Gradcu, Lipskem, Parizu, Pragi, Buenos Airesu, Cordobi, Rio de Janeiru, Sao Paulu, Bukarešti, Oslu itd.

Il Piccolo prinaša posebni članek Nicola Sibicossija o Italijansko-hrvatskih kulturnih stikih, ki se naslanja na monografijo

prof. Mirka Deanoviča »Italijani in Hrvati v času preporoda«, kjer govori o kulturnih vplivih v XVII. veku, o Dalmaciji in njenem ugledu in poslanstvu v svetu, ter na razprave italijanskih slavistov, tako prof. Cronia, ki govori o usodi Petrarčevih pesmi med južnimi Slovani in opisuje starejšo hrvatsko literaturo, ter prof. Mavra, ki je pisal o Leopardiju, prof. Calvi pa o Carducciju.

Po kratkem trpljenju je umrl, v starosti 76 let, gospod

Anton Omerza

trgovec s čevlji in usnjem v Krškem

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, 21. maja 1941, popoldne iz krške bolnišnice.

V Ljubljani, dne 20. maja 1941.

Zalujoče rodbine:
Omerza, Toš, Ceraj-Cerič, Zrimšek.

Credito Italiano

Banca di interesse nazionale

Sede della Società:
GENOVA

Direzione centrale:
MILANO

Capitale e riserva:
Lit. 623.394.040—

Sede a Trieste:
Piazza C. Ciano

Tutte le operazioni di banca, cambio e borsa. Servizio speciale per le relazioni commerciali coll' estero.

Succursali in tutta l' Italia.

Istituti associati ed affiliati:

Banca Dalmata di sconto: Zara, Spalato, Sebenico • Banca Italo Francese di Credito: Parigi, Nizza, Tunisi • Banco Italo Egiziano: Alessandria, Cairo, Port Said ecc. • Banca Italiana per la Cina: Sciangai • Banca Italo Belga: Antwerpen, San Paolo, Rio de Janeiro, Buenos Aires ecc.

Credito Italiano

Zavod obče narodnega značaja

Sede družbe:
GENOVA

Centralna direkcija:
MILANO

Glavnica in rezerva:
Lit. 623.394.040—

Sede v Trieste:
Piazza C. Ciano

Vsi bančni, tečajni in borzni posli. Specialna služba za trgovske posle z inozemstvom.

Podružnice po vsej Italiji.

Združeni in afiliirani zavodi:

Banca Dalmata di Sconto: Zader, Split, Šibenik • Banca Italo Francese di Credito: Paris, Nica, Tunisi • Banco Italo Egiziano: Aleksandrija, Kairo, Port Said itd. • Banca Italiana per la Cina: Sangaj • Banca Italo Belga: Antwerpen, San Paolo, Rio de Janeiro, Buenos Aires itd.

ZAHVALA. Za spremstvo na zadnji poti naše ljubljene tete, gospodične

Ane Jabornegg pl. Altenfels

in za krasno cvetje izrokam vsem najpriarnejšo zahvalo. Sveta maša zadušnica se bo brala v sredo, 21. t. m. ob sedmih zjutraj v križanski cerkvi.

Ljubljana, dne 20. maja 1941.

Zalujoči ostali.

ZAHVALA. Vsem, ki ste se udeležili pogreba naše predrage mame, gospe

Marije Schwentner roj. Tehovnik

v Ljubljani, molili zanjo, se jo spominjali s cvetjem ter nam izrazili tolažilno sočutje, se prav iz srca zahvaljujemo. Posebna zahvala gg. zdravnikom, gg. duhovnikom ter oč. sestram usmiljenkam. Naj Bog povrne vsem.

Sv. maša zadušnica se bo brala v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani v sredo 21. maja ob 7. uri zjutraj in v cerkvi sv. Cirila in Metoda v petek 23. maja ob 7. uri zjutraj.

Zalujoči: hčerka in sinovi.

Brez posebnega obvestila

Potrli globoke žalosti sporočamo vsem znancem in prijateljem, da nas je 15. maja ob pol 3 zjutraj za vedno zapustil kot žrtev nesreče naš dobi mož, očka in brat, gospod

Ljudevit Staut

višji poštni kontrolor v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 21. maja 1941, ob 4 popoldne z žal. kapela sv. Andreja. Sveta maša zadušnica bo brana dne 23. maja ob 8 zjutraj v cerkvi sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dne 20. maja 1941.

Zalujoči:

Katarina, žena; Gvido, sin; Katia, hčerka — ter sorodstvo.

Mali oglasi

V malih oglasih valja vsaka beseda 1 din; število oglasov 1 din. Dobelo tiskane sanjovne besede se računajo dvojno. Najmanjši oglas se mali oglas 15 din. - Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računajo enoletna, 1 mm visoka sedma vrstica po 1 din. - Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prodamo

Čebelarji!

Osem A—Z panjev močnih čebelnih družin, prazne panje, vse čebelarke potrebne prodam. Gaspertin, Sv. Petra nasip 17, II. nadstropje.

Kolesa

Damsko in moško kolo

tovarniško nova, najboljša italijanske znamke, za zelo nizko ceno naprodaj. »Generator« de la vlnica na Tyrsevi 13. (Figovec).

Službe

Dobe:

Pomočnica

v kuhinji ali mlajšo kuharico sprejme Elza Sever, Gosposvetska c. 5.

Krojaškega pomočnika

za velike kose sprejem takoj. Naslov v trafiki na Tyrsevi cesti 37e, Ljubljana.

Posestva

»REALITETA«

posestna posredovalnica v Ljubljani je samo v PREŠERNOVI ULICI 54 nasproti glavne pošte telefon 44-20

Vsako nepremičnino

v Ljubljani in njeni okolici kupimo. »Realiteta«, Prešernova ulica 54-I, nasproti glavne pošte. Telefon 44-20.

Tretjino hiše

v centru prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nujno«-7858.

Šeststanovanjska hiša

v mestu se prodaja. Cena 150.000 din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7851.

Poizvedbe

za živali

Iščem konja

liško, pram, na glavi in smrčku ima liso, po hrbtu ima malo črno črto, zadnje noge ima malo krive, vis. 155/166, z opremo. — Proti nagradi 500 din sporočiti na Franc Stupar, Vinkov vrh 5, obd. Dvor pri Žužemberku.

Iščem vola

težkega 670 kg, simentalca, visok, z belo glavo, barve je rdečkasto-pse-nične, rogove ima visoke, malo nazaj zaokrožene, brez žiga, in dvovprežni voz, zadnji del pred kratkim nov in lesteve. Sporočiti proti nagradi 1000 din na Janez Petrovič, Vrzdenc 30, p. Horjul.

1000 dinarjev nagrade

dobi, kdor najde konja z žigom 265, črn, 7 let star. Sporočiti na naslov August Samoda, Občice 5, p. Toplice, Dolenjsko.

Razno

Monograme za robce

in perilo, gume, gumbe, entel, ašur, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje oblik, vezanje perila.

Matek & Mikeš
Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union

Zavese

za zatemnitev

praktične in poceni dobavlja

Danilo Puc

tapetnik

Slomškova ulica št. 9.

Vojno škodo

kupujemo in prodajamo: Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12.

Stanovanja

Oddajo:

Vila — najozži center!

Oddamo celo pritličje za pisarne ali stanovanje. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ugodna prilika«-7833.

Iščejo:

Enosobno stanovanje

išče starejša uradnica. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Upokojenka« št. 7741.

Verski tečaji v Assisiju

»L'Avvenire d'Italia« javlja: Ob tej veliki in veličastni uri domovine, bo p. Gemelli, rektor katoliške univerze, vodil nekaj tečajev molitve in verskega poglobljanja (duhovne vaje) in sicer v Assisiju, v hiši Sv. Srca (S. Cuore), nasproti San Damijana. V tej stavbi je že mnogo stotin duš iskalo v teh nemirnih časih tolažbe in miru in okrepitev duha.

Kateri čas, kot ta, ki zdaj v njem živimo, bi bil bolj potreben duhovnih vaj in molitve? Povsod je videti, kako je človeštvo razdvojeno, kako je ljudem potrebno nekaj, kar drži, česar bi se oprijeli in bi jim bilo sredi vseh teh grenkosti in težav v tolažbo. To tolažbo utegnemo zadobiti v poglobitvi duha v molitvi. (Nato navaja list natančen spored duhovnih vaj, ki se začne 29. maja in se končajo 3. junija t. l.)

Kako ptice spe?

Marsikdo se sprašuje, kako ptice spe. Na splošno pa vsako ve, da spe ptice sedé na vejah. Zvečer si poiščejo kako vejo, se je oprimejo s kremplji in v vodoravni legi zaspe. Manj znano je, da spe nekatere ptice v višjem položaju, tako da jim visi glava med spanjem navzdol.

Potrli globoke žalosti javljamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš najboljši mož, ljubljani oče, stari oče, brat in tast, gospod

Franc Sajovic

trgovec in posestnik

Pogreb preblagega pokojnika bo v četrtek, dne 22. t. m. ob štirih popoldne izpred hiše žalosti, Medvode 17, na farno pokopališče v Preski.

Medvode, dne 19. maja 1941.

Zaluoja žena Nežika; sinova Franc, Ivan; hčerke: Lojzka poročena Svetina, Anica, Milka poročena Žerovnik, in ostalo sorodstvo.

Green:

21

Luč in tema

Bila je to dvojna vizija svetlobe in sence, katero sem hotel spraviti v eno kolo. In kolikokrat sem se trudil rešiti se teh prikazni, prikazovala se je Mary in tega ni bilo mogoče storiti. Samo Eleonora prisega pri ujetem truplu me je pomirila, pri truplu, na katerega sem moral tudi jaz položiti svoje roke.

Pripravljen na vse težkoče sem šel drugo jutro k Gryceju, trdno odločen, da se ne dam preplašiti od ničesar. Da bi mogel to doseči, sem moral biti čisto hladnokrvni in popolnoma miren.

Kmalu sem stal pred Grycejevimi vratmi in potegnil za zvonec. Nek rdečelas dečko je odprla vrata, in ko sem ga vprašal, če je gospod doma, je zmajal z glavo, da nisem vedel, ali je, ali ni doma.

»Moje ime je Raymond in želim govoriti z gospodom.«

Dečko me je motril, kot bi hotel pregledati vsako žilico na mojem čelu, in nato mi je pokazal vrata nasproti hodnika. Ko sem vstopil v sobo, sem takoj zapazil široka Grycejeva ledja. Nagnjen je bil nad neko starinsko pisalno mizo.

»Vi ste,« se je obrnil, »kakšna čast zame!« Vstal je, zaprl je vrata ogromne peč, ki je zavzemala skoraj pol sobe. »Danes je vlažno in hladno, kaj ne?«

»Da,« sem odgovoril, gledajoč ga, kakšnega razpoloženja je.

»Sicer pa nimam časa, da bi se pogovarjala o vremenu. Umor.«

»Naravno!« me je prekinil, uprši pogled v strop. »To je zagonetna stvar, ali ne toliko za vas. Vidim, da mi boste nekaj povedali.«

»Seveda,« sem odgovoril, »neprav vem, da vi tega ne pričakujete. Gospod Gryce, odkar sem vas videl, so se postavili neki novi nazori o stanovitih

točki krepkega prepričanja. Predmet vašega suma je nedolžna ženska.«

Mislil sem, da ga bom s tem iznenadil, pa sem se silno zmotil.

»To je res ugodno prepričanje,« je dejal, »in jaz vam izrekam priznanje, gospod Raymond!«

To me je razjezilo, pa sem potlačil svojo jezo.

»To moje prepričanje je tako čvrsto, da sem prišel k vam v imenu pravice in človekoljubja prositi, da opustite vsako preiskavo v tej smeri in da si poiščete gotovejšo smer.«

Ni pokazal prav nič več zanimanja.

»Gospod Gryce,« sem nadaljeval, »Eleonora Leavenworth je preplemenito bitje, da bi se smelo uničiti njeno dobro ime. Če mi dovolite, da vas na nekaj opozorim, v svesti sem si, da se ne boste kesali.«

Nasmejal se je in uprl pogled na naslon stola.

»Dobro,« je dejal, »jaz sem pripravljen poslušati.«

Potegnil sem belečnico iz žepa in jo položil na mizo.

»Kaj? Opazke?« se je začudil Gryce. »To je zelo negotova politika. Ne pišite nikdar svojih naklepov na papir.«

Nisem se zmenil za te opombe, temveč sem samo nadaljeval:

»Nudila se mi je priložnost proučiti in spoznati Eleonoro, kar vam ni znano, gospod Gryce. Našel sem jo v takem položaju, v kakršnem ne morejo biti krivci, pa sem z vso svojo dušo prepričan, da je njena roka ravno tako nedolžna, kakor njeno srce. Mogoče ve kaj natančnejšega o umoru, tega ne oporekam, ker to priča tudi ključ, ki se je dobil pri njej. Ali se sme zato obtožiti, ker taji neke izkaze, na kar jo mogoče sili dolžnost? Saj bomo tudi mi brez nje prišli do ožilja.«

»Ali,« je dejal detektiv, »če je prav vse tako, ne smemo spustiti z oči to edino nit, katero smo našli.«

»Nikdar ne boste zvedeli za to, po čemur želite, če boste šli po sledu, ki ga je vam pokazala

Eleonora. Na njo vpliva mož, kateri je mogoče osvojil njeno srce in njeno ljubezen. Poiščimo tega moža, ki je v stanu vplivati na to dekle — in mi bomo imeli moža, katerega iščemo.«

»Hm!« je sisknil skozi zobe Gryce. »Vi torej nekoga sumničite.«

»Jaz ne navajam nobenega imena; vse, kar želim, je odlok.«

»Želite iz tega slučaja izvesti nekaj posebnega?«

»Seveda.«

Detektiv je samo žvižgal.

»Ali smem vedeti, če hočete izpeljati zadevo na lastno roko, ali ste voljni vzeti na pomoč kakšnega zelo spretnega policaja, katerega vam ponudim?«

»Ničesar drugega ne želim, kakor da ste vi moj tovariš v poslu.«

»In vi se čutite čisto gotovi?« je vprašal.

»Kar se tiče gospodične Leavenworth, da.«

Odgovor mu je ugajal.

»Naprej, da čujem, kaj nameravate.«

Molčal sem, ker načrta si še nisem bil napravil.

»Zdi se mi,« je dejal, »da ste se kot diletant podali na težko nalogo. Bolje bo torej, gospod Raymond, da vso zadevo prepustite meni.«

»No — jaz bi rad.«

»Medtem,« me je prekinil, »mi bo prav prišel tudi kak vsaj migljaj. Nisem sebičen, pa rad poslušam tudi mnenja drugih. Zelo dobrodošlo bi mi bilo, da mi poveste, kaj novega ste zvedeli v zadnji.«

»Prav malo novega,« sem začel. »Gre več za nazore kakor za dejanja. Prepričan sem o tem, da Eleonora ni mogla storiti tega zločina in da tudi sodelovala ni pri njem. Tudi sem prepričan, da ona ve za pravega krivca in misli, da je dolžna molčati in tajiti o njem. Ko bi bila onadva vsaj boljše poučena o rodbinskih zadevah!«

»Torej vam ni nič znanega o skrivnostih Leavenworthovih?«

»Nič.«

»Ali ne veste, če ni katera zaljubljena ali celo zaročena?«

»Prav nič ne,« sem dejal začuden, da je uganil moje misli.

»Gospod Raymond, lahko si predstavljate, s kakšnimi težkočami se mora boriti detektiv. Predstavljate si, da ima odprto pot v vse družabne sloje? Motite se! Jaz n. pr. težko igram vlogo boljšega gospoda. Takoj me spoznajo. Vi ste nasprotno rojen kavalir in lahko prosite kako damo za ples, ne da bi zardeli, kajne?« se je nasmejal Gryce.

»Da, in upam...«

»Vidite, jaz tega ne morem,« me je prekinil.

»Mene ne moti prav nič, če moram iti k najuglednejši dami z zapornim poveljem v žepu, ali v kakem uradnem poslu, pa v rokavicah; kadar pa se moram zahvaljevati na zdravici s čašo šampanjca, takrat nisem vreden počenega groša. Takšni smo končno vsi. Kadar rabimo finega gospoda, ga moramo pač poiskati izven svojih stanovskih krogov.«

Prišel sem slutiti, na kaj meri.

»Ali poznate nekoga gospoda po imenu Clavering, ki sedaj stanuje v Hoffmannovi hiši?«

»Prav nič.«

»Je zelo fin, izobražen človek. Morda bi se hoteli z njim seznaniti?«

»Ne morem vam odgovoriti poprej, dokler mi kaj natančnejšega ne poveste o njem,« sem dejal.

»Ni dosti. Henry Clavering stanuje v Hoffmannovi hiši, kakor sem že omenil. Tujec je sicer v mestu, vendar mu isto ni bilo neznano; zabava se, spremlja, vozi, nikogar ne poseja. Obožava ženske, a se vendar nobeni ne približa, skratka: mož, s katerim se bilo vredno seznaniti. Ker pa je zelo ponosen kot pravi Yankee, se mu nisem upal približati.«

»In vi želite?«

»On bi bil izvrsten tovariš v naši zadevi in verjete, da bi bilo dobro skleniti z njim prijateljstvo.«

»Ali...«